

Uniformsplancher - Askarier fra Eritrea, 1935-1936

Indledning

I bogen *Ascari d'Eritrea 1889-1941* gengives en serie meget spændende uniformsplancher - *Regio Corpo Truppe Coloniali d'Eritrea* (Det kongelige korps af indfødte tropper fra Eritrea), tegnet af den italienske alpejæger og ingeniørofficer Paulo Caccia Dominioni. Da jeg for nyligt så disse plancher til salg på eBay, kunne jeg ikke modstå fristelsen til at anskaffe dem.

Plancherne er tegnet i 1936 og den her foreliggende samling blev udgivet i 1966 sammen med de første 1.000 eksemplarer af Paulo Caccia Dominionis bog *Ascari K7*, udgivet på forlaget Longanesi, Milano. Bogen ser ud til at være genudgivet i 1995 og 2007, dog uden ledsagende plancher.

Paulo Caccia Dominioni

Paulo Caccia Dominioni.
Fra Compagnia Genio
Pionieri Tridentina
(Arma del Genio).

Paulo Caccia Dominioni (1896-1992), baron af Sillavengo, meldte sig til hæren under Første Verdenskrig og blev løjtnant i Ingeniørtropperne i maj 1917, og var på et tidspunkt delingsfører i en særlig flammekasterenhed. I 1918 kom han til Libyen, hvor han befandt sig da krigen sluttede.

Efter krigen færdiggjorde han sin ingeniøruddannelse og rejste i 1924 til Ægypten, hvor han arbejdede i en årrække som ingeniør og arkitekt. I 1931 blev han genindkaldt i en periode, fra 1932 med rang af kaptajn, og tilknyttet tropperne i Libyen.

I foråret 1935 blev han genindkaldt og gjorde tjeneste under felttoget mod Etiopien 1935-36 sammen med indfødte enheder fra Eritrea.

Kilde 2 omtaler bl.a. tre af kaptajnens opgaver:

- En efterretningsmæssig opgave, hvor han på grund af sit kendskab til arabisk, ledede et antal

- askarier (*Agente K2*) [1](#)), der udførte efterretningsopgaver på grænsen mellem Sudan og Eritrea.
- En opklaringsopgave, hvor han med et antal askarier (*Pattuglia Australe*) rykkede frem forud for angrebsstyrkerne med henblik på at skabe relationer til civilbefolkningen.
 - En egentlig kampopgave, hvor han indgik i en styrke på 3.500 mand (*Colonna Starace*) skulle erobre byen Gondar (nord for Tana Søen). Kaptajn Sillavengo (adelstitlen) var sandsynligvis chef for kolonnens ingeniørelement, som i løbet af 10 dage anlagde 275 km vej nær ved Tana Søen. Se også *Efterskrift - Colonna Starace*.

Under Anden Verdenskrig gør Paulo Caccia Dominioni, nu med rang af major bl.a. tjeneste i den italienske militære efterretningstjeneste (*Servizio Informazioni Militari*) og siden som chef for en ingeniørbataljon. Se yderligere i Kilde 2.

Plancherne

- Forside** Forsiden (på det omslag, hvori plancherne blev leveret) angiver hvilke enheder, der er illustreret
- Planche 1** En menig, med en hullet postsæk, muligvis fra forsyningstropperne (*Deposito*)
En korporal fra en brigadestab [2](#)) (*Commando Brigata*) med hustru og børn.
En kavalerist (*Banda a Cavallo*), muligvis fra *Banda a Cavallo del Bassopiano Occidentale*.
- Planche 2** Underofficerer og menige fra bataljonerne 6, 1, 16, 11, 3 og 23 samt 5, 10, 19, 9, 12 og 17.
- Planche 3** Underofficerer og menige fra bataljonerne 7, 15, 18, 2, 13, og 24 samt 4, 22, 19, 20, 8 og 25.
- Planche 4** Underofficerer og menige fra bataljonerne 14, 26, 27 og 28 samt ingeniørtropperne, kavaleriet (*Penne di Falco*), artilleriet og forskellige irregulære infanterienheder, såvel uniformerede som ikke-uniformerede.

Plancherne er tegnet med en ganske særlig stil, der på en gang er humoristisk og givet ganske virkelighedstro, inklusive flere lappede uniformsbukser, hvad man ellers ikke ser tit på uniformsplancher.

XXI° Battaglione Eritreo della Cirenaica, ca. 1930.
Fra et samtidigt postkort.

Plancherne viser 27 af de 28 infanteribataljoner fra Eritrea; af ukendte grunde mangler 21. Bataljon.

Herudover er bjergartilleriet (gule skærf og sorte kvaster) samt sanitets- og forplejningsenhederne ikke gengivet.

Der henvises til omtalen af bogen *Ascari d'Eritrea 1889-1941*, for en nærmere beskrivelse af uniformer mv.

Af kortets bagside fremgår, at bataljonen udmærkede sig under kampe i Libyen i 1925-26, hvor den bl.a. deltog i træfninger ved:

- Caserma Turca 5. august 1925
- Uadi Gantar 6. november 1925
- Uadi Aisilan 25. maj 1926
- Uadi El Cuf Gereira 7. juli 1926.

Det er givet herfra, at bataljonen fra Eritrea fik tilnavnet *Cirenaica*, efter den ene af de libyske provinser Cyrenaica.

Kampene fandt sted som en del af de italienske forsøg på at pacificere senussierne [3](#)), hvilket først lykkedes i begyndelsen af 1930'erne.

Planche 4's gengivelse af bjergkanonen - bemanded med feltartillerister (gule kvaster) - viser en Skoda bjergkanon Model 1915. Når planchen således viser en bjergkanon bemanded med feltartillerister kan der være tale om en motoriseret enhed snarere end en muldyrbåret.

Artilleriet

*Skoda bjergkanon Model 1915,
fotograferet ved Adi-Ugri i Eritrea, 16. oktober 1935.
Fra Campagne d'Ethiopie 1935-36 (Forum Italie 1935-45).*

Fotografiet viser næsten samme eksercermæssige opstilling af besætningen som planchen, om end pjecen der er udstyret med splitsvans.

Besætningens sorte kvaster identificerer den som tilhørende en bjergartilleriafdeling. Se også Kilde 3, der gengiver to postkort med *I^o* henholdsvis *IV° Gruppo Artiglieria da Montagna Eritreo* som motiv.

*77 mm feltkanon, bemandet med indfødte artillerister fra Eritrea, ca. 1935.
Fra Campagne d'Ethiopie 1935-36 (Forum Italie 1935-45).
Pjecen er sandsynligvis af typen *Cannone da 77/28 Mod. 5*,
fremstillet af Skoda fabrikkerne i 1917⁴.*

De gule kvaster (og pjecen) identificerer soldaterne som tilhørende feltartilleriet.

Banda a Cavallo

Planche 1 viser en tegning af en kavalerist, benævnt *Banda a Cavallo*, men uden at angive nærmere enhedstilhør.

Ordet *banda* er en enhedsbetegnelse, der bruges i forbindelse med lokale indfødte enheder af kavaleriet og irregulære infanterienheder [5](#). I kavaleriet ser *banda* ud til at betegne en enhed af halveskadronsstørrelse, der kan optræde selvstændigt eller sammen med øvrige lignende enheder, samlet i en afdeling/regiment (*gruppo*).

Banda del Seraé.

Fra et postkort set til salg på Internettet [6](#).

Irregulære infanterienheder betegnes også som *banda* (bl.a. vist på Planche 4). Her ser betegnelsen ud til at dække enheder fra kompagnistørrelse op til bataljonsstørrelse; også infanterienhederne kan optræde i afdelinger/bataljoner (*gruppi*).

I midten af 1930'erne fandtes en række indfødte halveskadroner. Under Felttoget i Etiopien indgik bl.a. følgende kavalerienheder i de tre korps, som opererede med udgangspunkt i Eritrea [7](#):

- *Banda dello Scimezana* (1. Korps)
- *Gruppo Bande Altopiano*, bestående *Banda di Cheren*, *Banda del Seraé* og *Banda di Hamasien* (2. Korps)
- *Banda dell'Hassamò* (Det eritreanske Korps).

Tegningen antages at kunne repræsentere en af disse enheder.

Banda a Cavallo dell'Amhara

Banda a Cavallo dell'Amhara, ca. 1937.

Tegnet af Paulo Caccia Dominioni.

Fra Kilde 7.

Tegningen af den indfødte kavalerist findes også i en anden udgave - samme grundfigur, men med en anden farvelægning af skærf og turban.

Denne enhed blev senere til *Banda a Cavallo dell'Amhara*.

Enhedens valgsprog "... e la morte a paro a paro ..." kan oversættes til noget i retning af "Vi er beredt til døden.". I Kilde 6 findes en gengivelse enhedens mærke - et dødningehoved, over to krydsede krumsabler.

Enheden blev oprettet i december 1934, under navnet *Banda a Cavallo del Bassopiano Occidentale*, hjemhørende i den vestlige del af Eritrea. Chefen var major Antonio Ajmone Cat.

Efter erobringen af Etiopien i 1936, hvor Amhara blev en provins i Italiensk Østafrika på linje med f.eks. Eritrea og Italiensk Somaliland (begge udvidet med dele af Etiopien), blev *Banda a Cavallo del Bassopiano Occidentale* pr. 5. maj 1937 til *Banda a Cavallo dell'Amhara*.

Ved reorganiseringen af kolonitropperne i 1938 udgjorde enheden grundstammen fra 1. januar 1939 i den nyoprettede *XIV° Gruppo Squadroni Cavalleria Coloniale Cavalieri dell'Amhara*, der kom til at bestå af: Stab og stabseskadron samt to eskadroner. I slutningen af 1939 oprettes endnu en eskadron. Under Anden Verdenskrig var oberst Giulio De Sivo chef for enheden. Det nye regiment viderefører tilsyneladende den oprindelige enheds uniformer.

Banda a Cavallo dell'Amhara under kampene i Etiopien, efteråret 1941.
Fra Kilde 7.

Enheden udmærker sig specielt i efteråret 1941 under forsvaret af området om byen Gondar, hvor regimentet går til grunde; den sidste kamp finder sted under forsvaret af byen Azozo (Azezo) den 27. november 1941. Enkelte overlevende kæmper efterfølgende som partisaner mod de allierede enheder i Etiopien.

Det oprindelige styrketal kendes ikke, men regimentets tab opgøres i Kilde 5 som følger:

- Officerer: 5 døde og 8 sårede
- Italienske underofficerer: 1 død og 2 sårede
- Indfødte underofficerer: alle døde eller sårede
- Indfødte menige: 168 døde og 282 sårede.

Kilder

Er man - som jeg - ikke italienskkyndig, kan man med fordel orientere sig i de italiensksprogede kilder via et oversættelsesværktøj som f.eks. Babelfish.

1. Paolo Caccia Dominioni (Wikipedia).
2. Paolo Caccia Dominioni di Sillavengo (Centro Studi Militari).
3. Le cartoline degli Ascari (La biblioteca africana di Gian Carlo Stella).
4. *Taschenbuch der Heere* af Kurt Passow, J.F. Lehman Verlag, München / Berlin, 1939.
5. "... e la morte, a paro a paro ..." (Cavalleria Italiana).
6. XIV° Gruppo Squadroni Cavalleria Coloniale Cavalieri dell'Amhara (Cavalleria Italiana)
7. Penne di Falco (MILES - Forum Italiano dei Collezionisti di Militaria). Oplysningerne om *Banda a Cavallo dell'Amhara* findes på side 6.
8. Colonna Starace (Il museo delle divise fasciste).
9. La Milizia Volontaria Sicurezza Nazionale - Organizzazione territoriale (Regio Esercito).
10. CCNN, Italian Black Shirts (Flames of War).
11. *Uniforms of the Italian Army in Africa* af Eiorgio Cantelli, Campaigns No. 27, Volume 5, March/April 1980.
12. *Die Eroberung Abessiniens 1935-36* af Rudolf Ritter og Eder von Xylander, Verlag von E.S. Mittler & Sohn, Berlin 1937. (Lånt på Det kongelige Garnisonsbibliotek i midten af 1970'erne; findes måske stadig i samlingerne.)

*Italienske og indfødte enheder, bl.a. Penne di Falco, under felttoget i Etiopien.
Kilde ukendt [8](#)).*

Per Finsted

Efterskrift - Colonna Starace

Generalmajor (MVSN) Achille Starace.
Fra Kilde 8.

Den styrke, som Paulo Caccia Dominioni og hans ingeniørsoldater indgik i, var under kommando af generalmajor (MVSN) Achille Starace [9](#), der således lagde navn til enheden. Styrken bestod af 160 officerer samt 3.177 underofficerer og menige; styrken rådede over godt 450 motorkøretøjer.

Organisation

- Stab
- 82. Militsbataljon "Mussolini"
- 3. Bersaglieri regiment (20., 25., og 28. Bataljon)
- 8. Artilleriafdeling, udrustet med 77 mm feltkanoner
- Ingeniørelement
- Sanitetsselement, inkl. feltlazaret
- Transportelement
- Forsynings- og forplejningselement

Den 30. marts 1936 blev styrken forstærket med III^a Brigata Eritrea (general Cubeddu), bestående af 3., 11. og 43. indfødte bataljon, tre kavalerienheder (*banda*) og to 65 mm bjergkanonbatterier (á 4 pjecer), herunder 5. Batteri.

Om Sortskjorteenheder

Enheder i MVSN Svarer til

Zona	Division
Gruppo di Legioni	Brigade
Legione	Regiment
Coorte	Bataljon
Centuria	Kompagni
Manipolo	Deling

Squadra Gruppe

Det italienske facistpartis milits bar officielt navnet *Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale* (MVSN), men var bedre kendt som "Camice Nere" (CC.NN.), altså sortskjorter.

Styrkerne var organiseret i enheder, der blev benævnt med betegnelser inspireret af oldtidens romerske hær; en tilsvarende inspiration findes i militsens gradsbetegnelser.

Officersgrader i MVSN Svarer til

Primo Caporale d'onore	(Benito Mussolini)
Caporale d'onore	General
Comandante Generale	Generalløjtnant
Luogotenente Generale	Generalmajor
Console Generale	Brigadegeneral
Console	Oberst
Primo Seniore	Oberstløjtnant
Seniore	Major
Centurione	Kaptajn
Capo Manipolo	Premierløjtnant
Sotto Capo Manipolo	Løjtnant

Under invasionen af Etiopien deltog 7 militsdivisioner (1. - 7.) [10](#)), hver bestående af 3 regimenter (à 2 bataljoner, hver med 3 kompagnier), samt 2 militsgrupper (1. og 6.), hver med 4 bataljoner.

Den 82. Militsbataljon var hjemhørende i byen Forlì, en forstad til Bologna. Stamenheden var 82° *Legione Camicie Nere "Mussolini"*, der - på linje med de øvrige legioner - stillede en bataljon til aktiv krigstjeneste. Bataljonen blev mobiliseret i begyndelsen af maj 1935 og afgik med kurs mod Østafrika i juli 1935.

82. Militsbataljon indgik i 6. Militsgruppe [11](#)), der var under kommando brigadegeneral Renzo Montagna (MVSN).

Militssoldaterne var primært fra det italienske fastland, men også italienere bosiddende i kolonierne blev hvervet til lokale militsenheder, f.eks. *1° Gruppo Battaglioni CC.NN. dell'Eritrea*, der indgik i Det eritreanske Korps under invasionen af Etiopien.

Uniformer

Capo Manipolo (premierløjtnant)
fra 114. Militaregiment "Garibaldina" [12](#), ca. 1935.
Fra Kilde 11.

Fanen (*labaro*) bar på forsiden legionens (= regimentets) nummer og navn; bagsiden er udformet som det italienske flag. På bjælken under "fanestykkets" ørn bæres M.S.V.N. på forsiden og legionens nummer på bagsiden.

Militsen bar samme slags uniformer som hæren, dog var distinktioner mv. specielle.

Capo Squadra (gruppefører)

fra en enhed af MVSN, ca. 1935.

Fra Kilde 11.

Sortskjorteenhederne var i felten udrustet med både khakifarvede og sorte skjorter; nogle enheder foretrak den ene, andre den anden.. På den khakifarvede skjorte kunne der bæres sorte skulderklapper. Gruffeføreren hvide bjælke på venstre side af skjorten er gradstegnet. På tropehjelmene føres militsens mærke, inklusive legionens/bataljonens nummer.

Soldater fra 82. Militatsbataljon "Mussolini".

Fra Kilde 8.

Militatssoldaternes skjorter viser, at også khakifarvede skulderklapper blev anvendt.

/Per Finsted

Noter:

1) Om der her er en sammenhæng mellem denne K2 forkortelse og den K7-betegnelse, der optræder i titlen på plancherne, vides ikke. Det eritreanske Armékorps kaldtes *Corpo d'Armata Indigeni* og senere *Corpo d'Armata Eritreo*, men om dette måske blev forkortet som K7, er kun et gæt. Man må nok læse bogen for at få svaret ...

2) En større samling postkort med italienske askarier - se *Le cartoline degli Ascari* (Kilde 3) - indeholder bl.a. gengivelser af kort fra brigader (*I, V og XII Brigata Coloniale*) og her ses de samme røde og gule skærf, som vist på askarien og hans familie (Planche 1).

3) Se bl.a. *Glimt af den ægyptiske hær under Første Verdenskrig, Del 3 - Senussi Opstanden (1915-1917)*.

4) Kanonen er af samme type som den Feltkanon 18.M, der indgik i den ungarske hær Se *Ungarsk feltartilleri - Del 1*. Kanoens data kan ses i *Cannone da 77/28 Mod. 5 (Regio Esercito)*.

5) Se *Bande coloniali (MILES - Forum Italiano dei Collezionisti di Militaria)*, der bringer en måske komplet oversigt over disse indfødte enheder.

- 6) En måske lidt tydeligere gengivelse findes i Kilde 3.
- 7) Se Italian Order-of-Battle Second Italo-Abyssinian War (Wikipedia).
- 8) Billedet ser ud til at stamme fra en italiensk bog om felttoget i Etiopien, og jeg mener at have fået fat i det på en figurbørs i Chakoten for adskillige år siden.
- 9) Achille Starace udgav i 1936 bogen *La marcia su Gondar della colonna celere A. O. e le successive operazioni nella Etiopia occidentale* på forlaget Arnoldo Mondadori, Milano. Billederne i Kilde 8 stammer muligvis herfra.
- 10) Se La Milizia nella Campagna d' Africa 1935-1936 - Ordine di Battaglia (Regio Esercito), hvoraf den italienske styrkeoversigt for felttoget fremgår. Se også Italian Order of Battle Second Italo-Abyssinian War (Wikipedia) samt Guerra italo-etioptica (MILES - Forum Italiano dei Collezionisti di Militaria).
- 11) Se La Milizia Volontaria Sicurezza Nazionale - 6° Gruppo Battaglioni CC.NN. d'Eritrea (Regio Esercito), hvoraf gruppens organisation fremgår.
- 12) *114^a Legione "Garibaldina"* indgik i *II^a Divisione CC.NN. "28 Ottobre"* (opkaldt efter datoen for Mussolinis udnævnelse til ministerpræsident). Se La Milizia Volontaria Sicurezza Nazionale - *II^a Divisione CC.NN. "28 Ottobre"* (Regio Esercito), hvoraf divisionens organisation fremgår.